

МЕЃУНАРОДНА КОНФЕРЕНЦИЈА НА ГОРАНИТЕ ВО СКОПЈЕ

Денес се остварува еден долгоочекуван вековен сон. Иако територијално поделени поради туѓи интереси, денес сме седнати на иста маса, како претставници на горанските организации од Србија, Косово, Македонија и од Албанија, обединети за Гора и нашите корени. Радува тоа што, и покрај разликите, по толку години повторно сме заедно, единствени во горанскиот говор, нашите обичаи, традиции и носии. Загрижени за судбината на Гораните и на Гора на Косово, иницираме Меѓународна конференција за Гораните. Нудиме оптимално решение за статусот на Гораните, за Гора и за Средечка Жупа за унапредување на правата и положбата на Гораните во корпусот на човековите и граѓанските права на сите заедници на Косово. Со сите предизвици испречени сме пред историската одговорност за нашата судбина и иднина. Повикани сме пред генерациите јасно да го дефинираме нашиот статус на Ко-

НЕГРИЖА

"Од 27.000 пред бомбардирањето на Србија во 1999 година - дополнува Бојда - останавме само 7.000 на Гора, останатите пребегнаа во Србија и во Македонија, во Турција и низ светот. Од детски џагор и училници полни со деца стигнавме до Гора со празни училишта затоа што

РАМКОВЕН И ЗА ГОР

Гораните мора да се изборат за статус на рамноправни со другите во Косово, како мултиетничко, мултикултурно и мултиконфесионално општество на рамноправни заедници. Во Косово треба да се имплементира охридскиот модел, веќе меѓународно верификуван и да се градат највисоките евроатлантски стандарди под доминион на Европската унија како наш заеднички дом, заедничка перспектива и судбина.

Гораните побараа специјален статус за Гора и за Средечка Жупа на Косово, кој подразбира, освен културна автономија, да се воведат македонскиот јазик во администрацијата, двојно државјанство, што подразбира и македонско, граничниот премин Стрезимир - Рестелица да стане меѓудржавен, да се формира еврорегион во триаголникот Кукс - Тетово - Призрен.

■ Пишува:
Жаклина МИТЕВСКА

сово, нашите интереси и барања за доброто на сите. Гора и Средечка Жупа да не бидат минато свршено време, лекција во некоја историска читанка, туку иднина со право на сопственост и наследство, слобода на движење, говор и мисла за своето родно место, за обичаите и традициите за корените, за гробовите на нашите предци. Историјата и туѓите интереси си поиграле со судбината на Гораните кои претставуваат неутуѓив и неразвоен дел од македонскиот народ, иако поделен во три држави - Македонија, Србија и Албанија", изјави Исмаил Бојда, претседавач на Меѓународната конференција на Гораните, одржана на 14 јануари во Скопје.

ПОТЕНЦИРАНИ БАРАЊАТА НА ГОРАНИТЕ

таму останаа старите и најсиромашните. Во 2002 година околу 3.000 Горани добија македонско државјанство со лични изјави дека се Македонци по потекло, а речиси 1.000 Горани во Македонија го регулираа државјанството, бидејќи по распаѓањето на поранешна СФРЈ во Македонија имаа статус на странци. За жал, во 2003 година Македонија престана со издавањето државјанства за Гораните на Гора на Косово. Се

држава Македонија подзаборавени, поради настаните на Косово денес од Белград предалеку, растргнати на тромеѓето меѓу Македонија, Албанија и Косово, на прашањето што сте - одговарале како и баба ми: 'Ние сме од Гора, Горани сме'. Тоа е болка што во душата се носи како аманет за тие по нас, за нашите корени, судбина и иднина", потенцира Тодор Петров од Светскиот македонски конгрес.

ПРЕСВРТНИЦА

Светскиот македонски конгрес очекува оваа Меѓународна конференција да биде пресвртница и аманет на историјата за иднината. Гораните мора да се изборат за статус на рамноправни со другите на Косово, како мултиетничко, мултикултурно и мултиконфесионално општество на рамноправни заедници. Во Косово треба да се имплементира охридскиот

модел, веќе меѓународно верификуван, и да се градат највисоките евроатлантски стандарди под доминант на Европската унија како наш заеднички дом, заедничка перспектива и судбина. Се очекува Европската унија да ја преземе историската одговорност за функционално решение на Косово, со цел долгорочна стабилност и мир во регионот и јасна визија за полноправно членство во ЕУ на сите земји од регионот. Во решението неизбежни се Србија, Црна Гора, Албанија и Македонија заедно со ЕУ, Обединетите нации и НАТО и секако власта и заедниците на Косово. Време е Гораните да се посветат на себе, најефикасно да ги заштитат сопствените интереси и да го афирмираат сопствениот етнички, јазичен, културен и верски идентитет, континуитет и наследство во сите држави каде што живеат.

"Во голема сиромаштија живеат и Гораните во Албанија, каде немаат никакви права како малцинство. Тука децата учат на албански јазик, додека дома се зборува на македонски јазик", потенцира претставникот на Гораните од Албанија.

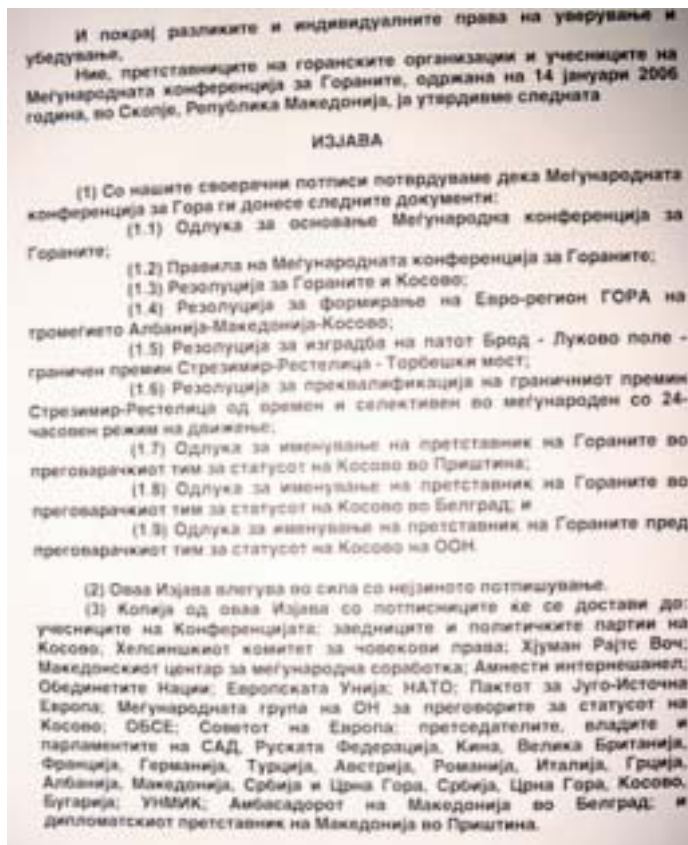
Како учесници со право на одлучување беа присутни 27 претставници од 7 организации и друштва на Гораните од вкупно 11 поканети. Имаше и претставници на Помаците - Македонците муслимани од Бугарија, а на Конференцијата присуствуваа и претставници од МНР и претставници на дипломатските мисии во земјава.

Емил Кирјаз, државен секретар во МНР, каде беше доставена Резолуцијата на Гораните, изјави: "Исклучително важно е тоа што на институционален начин денес Меѓународната конференција на Гораните ги поставува своите барања како Меѓународна конференција, која ни дава можност на нас - Министерството за надворешни работи и воопшто на државата на еден организиран начин да им одговориме на сите нивни барања".

АНИТЕ НА КОСОВО

надеваме дека македонските власти позитивно ќе одговорат на бројните барања на Гораните од Гора и од Средечка Жупа таа да продолжи и натаму".

"И сега ми доаѓаат на ум зборовите на баба ми, Бог да ја прости, Македонка, мајка на татко ми, која умре во Гевгелија на македонско-грчката граница, родена во гевгелиското село Мачуково, сега преименувано како Евзони, на само три километри од Гевгелија, но од другата страна на границата во Грција, воспоставена по Втората балканска војна кога Македонија е поделена. Секогаш велеше: 'Синко, ние сме Македонци, ама не знаевме кој сè ни доаѓа на порти, дали бугарски, грчки или српски агенти. И кога ќе нè прашаа што сте, одговаравме: 'Ми тукашни сме, ние сме от тука', а на прашањето на кој јазик зборувате, велевме: 'Ми на тукашен јазик', од страв да не нè убијат, како што ликвидираа многу мали деца. Исто како што нашите во Албанија се освојуваат со 'нашинци' и 'нашински јазик', но не оти нашите не знаеле кои се и што се, туку затоа што не знаеле кои се и што се тие кои ги прашувале, колку да се заштитат од тие што лошо со сила им правеле за да не бидат и да ги одродат од тоа што се. За да го вратат тркалото на историјата за Гораните, од нивната матична

УСВОЕНИТЕ ДОКУМЕНТИ

РЕАКЦИИ ОД КОСОВО

Општинските власти од Драгаш (Косово) ги обвинија Исмаил Бојда и организаторите на Меѓународната конференција на Гораните во Скопје дека Конференцијата е мешање во внатрешните работи на Општина Драгаш и на Косово и дека со неа се повикува на делење на Гора. На ваквите инсинуации реагираше господинот Бојда, при што изјави: "Конференцијата не е за поделба на Гора, туку напротив, за интегрирање на сите жители од таа област во косовското општество. За жал, некој сака да внесе раздор и немир меѓу луѓето".